
OPSCRIFT

Vergadering van 18 april 2016

Nummer: 2016_MV_00193

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Isabelle De Clercq: Domiciliefraude

Raadslid(-leden):

Isabelle De Clercq - N-VA

Bevoegd:

Sofie Bracke

Betrokken:

Daniel Termont

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

.

Vraag:

Op nationaal vlak stijgt het aantal gevallen van domiciliefraude jaar na jaar, hoe is de situatie in Gent?

Hoe wordt dit opgevolgd door de politie, door de dienst bevolking?

Hoe wordt de opsporing van deze fraude gecoördineerd?

ANTWOORD

18 april 2016

Domiciliefraude gebeurt meestal om lagere belastingen te betalen of om hogere sociale uitkeringen te krijgen.

De Dienst Burgerzaken heeft geen zicht op het aantal gevallen van domiciliefraude.

Een bevraging in het ISLP-systeem (Integrated System for Local Police) van de Politie leert dat er in 2014 12 feiten werden geregistreerd, in 2015 28 en in 2016 (tot april) 4.

Domiciliefraude is een wanbedrijf. Het gegeven en de aanpak domiciliefraude wordt toegelicht in de omzendbrief COL 17 van 2013.

Teneinde de buurtinspecteurs van de Lokale Politie Gent te sensibiliseren werden infosessies georganiseerd waarbij de Arbeidsauditeur toelichting gaf bij de voornoemde omzendbrief alsook bij de aanpak van het fenomeen.

De rol van Burgerzaken beperkt er zich toe de bevolkingsregisters zo correct mogelijk bij te houden conform de onderrichtingen van de FOD Binnenlandse Zaken.

Het inschrijven in de bevolkingsregisters van Gent gebeurt volgens volgende modaliteiten:

- op basis van de geboorteakten;
- bij verblijfsveranderingen binnen de stad, komende van een andere gemeente of uit het buitenland;
- inschrijving van ambtswege op basis van een Collegebesluit of een beslissing van de minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde;
- inschrijving op een referentieadres.

Het afvoeren van de bevolkingsregisters van Gent gebeurt volgens volgende modaliteiten:

- op basis van de overlijdensakten;
- verblijfsverandering naar een andere gemeente of vertrek naar het buitenland;
- afvoeren van ambtswege op basis van een Collegebesluit of een beslissing van de minister van Binnenlandse Zaken of de minister bevoegd betreffende toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of zijn gemachtigde.

Navraag leert dat de buurtinspecteurs tijdens de eigen buurtwerking of via diverse partners (ondermeer OCMW, Bevolking, Kinderbijslagfonds, RVA, enz.) ingelicht worden van een vermoeden van fictieve domicilie waarna de nodige stappen worden gezet. Dergelijke onderzoeken zijn arbeids- en tijdsintensief, complex en vaak verweven met andere misdrijven (huisjesmelkerij, gebruik van valse stukken, zwartwerk, enz..).

Het onderzoek naar de reële verblijfplaats door de lokale overheid (in beginsel: de Politie) is hierbij van groot belang. De burger die zijn verblijfplaats heeft veranderd, moet persoonlijk worden aangetroffen.

Op basis van politieverlagen worden burgers al dan niet ingeschreven op een bepaald adres, worden zij eventueel ambtshalve ingeschreven of afgevoerd.

Bij gevallen van twijfel of vermoedens van fraude kan het initiatief genomen worden om een woonstvaststelling te laten gebeuren. Dit kan op initiatief van Burgerzaken (vb. indien geen gevolg wordt gegeven aan de oproep om een identiteitskaart te hernieuwen), door de politie zelf, op aangeven van een burger of op initiatief van andere organisaties zoals de RVA of het OCMW.

De beoordeling of het al dan niet om een geval van sociale fraude gaat, is echter geen bevoegdheid van een lokaal bestuur. Wel vraagt de RVA Burgerzaken regelmatig per brief om gegevens na te kijken i.v.m. adres, samenwoning, ... Ook de Kinderbijslagfondsen vragen soms om de gegevens na te kijken.

Ook het OCMW heeft aandacht voor sociale en domiciliefraude. Ik kreeg volgende informatie van voorzitter Coddens.

OCMW Gent legt sinds 2011 een grotere klemtoon op handhaving. Handhaving definieert OCMW Gent als de zorg dat cliënten hun plichten naleven met blijvende zorg voor de begeleiding van de allerzwaksten.

De oprichting van de Controlecel kadert hierbij volledig in het repressieve luik.

Wanneer de maatschappelijk werker uit het Welzijnsbureau er niet in slaagt via eigen sociaal onderzoek te achterhalen of vermoedens van fraude al dan niet terecht zijn, kan een doorgedreven sociaal onderzoek worden gevraagd aan de Controlecel.

De Controlecel onderzoekt voornamelijk vermoedens van samenwoonstfraude/verblijfsadresfraude, die beiden onder de noemer "domiciliefraude" kunnen worden ondergebracht.

Een vermoeden van samenwoonstfraude betreft een vermoeden dat de cliënt samenwoont met iemand en dit niet heeft gemeld. Een vermoeden van verblijfsadresfraude betreft een vermoeden dat de cliënt niet woont waar hij aangeeft te wonen.

Ik geef u graag de volgende cijfers mee:

In 2015 werden 86 dossiers aanvaard door de Controlecel, waarvan er op heden 65 zijn afgewerkt.

Van de afgewerkte dossiers zijn er 51 dossiers waarin het vermoeden van fraude is bewezen.

Daarvan betroffen 36 dossiers samenwoonstfraude, 9 verblijfsadresfraude en 6 een onaangegeven tewerkstelling.

Het spreekt voor zich dat ook de maatschappelijk werkers in de Welzijnsbureaus zonder tussenkomst van de Controlecel domiciliefraude kunnen vaststellen. Er wordt momenteel gewerkt aan een registratiesysteem om ook deze cijfers te kunnen geven.

De controle en vaststelling van fraude kan uitmonden in een verzoek tot stopzetting en/of terugvordering en/of schorsing van de steun. Tegen deze administratieve beslissing kan de cliënt bij de Arbeidsrechtbank beroep aantekenen.

Sociale fraude kan een OCMW uiteraard niet alleen aanpakken. Soms vereist de opsporing van fraude bijzondere bevoegdheden waarover maatschappelijk werkers niet beschikken. Een strafonderzoek is in deze gevallen wenselijk en kan leiden tot een strafrechtelijke vervolging voor een correctionele rechtbank.

Anderzijds kan een strafonderzoek naar sociale fraude soms maar tot een goed einde worden gebracht wanneer een OCMW cruciale gegevens wenst uit te wisselen.

Het Arbeidsauditoraat en OCMW Gent werken op een structurele manier samen met respect voor het beroepsgeheim.

Het Arbeidsauditoraat kreeg ook in de omzendbrief betreffende de strijd tegen de sociale fraude ten gevolge van fictieve domiciliëringen van 3 juli 2013 van het College van Procureurs-generaal (hierna genoemd de COL Domiciliefraude) een centrale rol toebedeeld. De COL Domiciliefraude heeft o.m. tot doel snelle procedures in te stellen om de onrechtmatige uitbetaling van uitkeringen onverwijld te kunnen stopzetten.

De politie kan bij aanwijzingen van een fictieve domicilie om inlichtingen verzoeken bij diverse diensten, waaronder bij de POD Maatschappelijke Integratie. Het resultaat van deze bevraging (o.m. periode van uitkeringen) en het navolgend onderzoek kunnen in een proces-verbaal aan het Arbeids-auditoraat worden overgemaakt. Het Arbeidsauditoraat kan de verzamelde gegevens overmaken aan de diverse diensten, waaronder aan het OCMW dat steun verleent.
